

12 квітня – Воскресіння Христове

ЗІ СВЯТОМ ВЕЛИКОДНЯ!

**Шановні колеги, вітаємо
зі світлим Христовим Воскресінням!**

У це найбільше християнське свято прийміть найкращі вітання і побажання Божого благословення, здоров'я і добробуту!

Сердечно бажаємо, щоб переможний дух надії, радості, всепрощення і надалі супроводжували Вас і Вашу родину, давав сили, енергію, наснагу для добрих і корисних справ на добробут і процвітання нашої рідної України.

Нехай Великодні дні покладуть благодатні початки нових перемог і звершень на Вашому життєвому шляху.
Христос воскрес! Воістину воскрес!

Редакційний колектив газети.

ХІ БЛАГОДІЙНИЙ АУКЦІОН

На Прикарпатті відбувся ХІ благодійний аукціон, на якому було представлено 46 унікальних лотів: мистецькі полотна, ікони, військова та спортивна атрибутика, вишиті вироби прикарпатських майстринь.

Вдалося зібрати понад 7,7 млн грн. Усі виручені кошти будуть спрямовані на підтримку

42 окремої механізованої бригади імені Героя України Валерія Гудзя, 102 окремої бригади Сил територіальної оборони ЗСУ Івано-Франківщина, 50 полку імені полковника Семена Височана Національної гвардії України та 10 гірсько-штурмової бригади, які сьогодні захищають територіальну цілісність України.

ПРОЩА МЕДПРАЦІВНИКІВ ДО СТАРУНІ

27 березня у Відпустовому центрі блаженного Симеона Лукача у с. Старуня зібралися сотні медичних працівників з Франківщини та сусідніх областей на прощу. Просили Всевишнього за переможний мир для України, за повернення додому та збереження кожного нашого захисника і захисниці, за фізичне та духовне зцілення для тих, хто відчув на собі рани війни.

Проща – це особлива нагода для медиків зібратися разом у спільноті, у молитві та взаємній підтримці. Цього разу – в особливому місці, де поєднані героїчна історія, сучасна архітектура і глибока молитва. Відпустовий центр Блаженного Симеона Лукача у Старуні зачораз збирає дуже багато паломників. Тут є музей Блаженного Симеона і підпільної УГКЦ, найбільший в Україні хрест з каплицею всередині, собор, що «виростає з пагорба», перша в Україні підземна базиліка, унікальний сад новомучеників за віру. А головне – відпустове місце, куди з'їжджаються люди з усієї України.

У програмі прощі були різні духовні заходи. Божественну Літургію очолив Владика Йосафат Мошчич. Відбувалося благословення мощами та єлеєм. Прочани змогли долучитися до Хресної дороги, яку провели заслужена артистка України Галина Баранкевич та проєкт «ЕТНОФОРМАЦІЯ».

Така духовна акція відбулася за підтримки первинних профспілкових організацій медичних закладів.

У прощі взяли участь і працівники обласної ради Проф-

спілки працівників охорони здоров'я на чолі з головою Наталією Бирчак.

Директорка департаменту охорони здоров'я Івано-Франківської ОДА Олександра Бойчук подякувала духовенству, владиці Йосафату Мошчичу та о. Ярославу Рохману за благословення для медиків, за можливість духовного єднання під час Великопосної прощі. Також висловила подяку медичним капеланам за відданість покликанню та безцінну щоденну працю.

Спільна молитва медиків під час прощі – це дуже глибокий і символічний момент, який поєднує віру, служіння людям і внутрішню підтримку одне одного.

НАРАДА З КЕРІВНИКАМИ МЕДЗАКЛАДІВ

18 березня під головуванням директорки обласного департаменту охорони здоров'я Олександри Бойчук відбулася нарада із керівниками закладів охорони здоров'я області, експертами ДООЗ ОДА та представниками Івано-Франківського національного медичного університету.

Під час робочої зустрічі, яку провели в КНП «ОКЛ

Івано-Франківської обласної ради», Олександри Бойчук розповіла про результати наради з Міністром охорони здоров'я України Віктором Ляшком і озвучила колегам завдання та показники виконання реалізації ключових урядових ініціатив на Прикарпатті. Йшлося:

- Про реалізацію програми «Скринінг здоров'я 40+» на Івано-Франківщині.
- Про доступ пацієнтів до безоплатного планового стентування судин серця у межах Програми медичних гарантій.
- Про наявність лікарських засобів для стаціонарного лікування.
- Про надання послуг з безкоштовного ендопротезування.
- Створення соціальних аптек в закладах охорони здоров'я області.
- Про надання безкоштовних стоматологічних послуг.
- Забезпечення медиків службовим житлом в селах та прифронтових містах.
- Підтримку молодих медиків.
- Фінансову захищеність медиків.

- Розширення надання реабілітаційних послуг.
- Створення Центрів ментального здоров'я.
- Роботу ВЛК в цивільних лікарнях.
- Роботу експертних команд з оцінювання повсякденного функціонування особи.
- Доставку ліків Укрпоштою в сільську місцевість.
- Вчасний запуск закупленого та переданого централізовано дороговартісного обладнання.
- Виконання публічних інвестиційних проєктів.

ПРОФЕСІЙНА СПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Міністру охорони
здоров'я України
Віктору ЛЯШКУ
Голові Національної
служби здоров'я України
Наталії ГУСАК

Щодо проблемних питань взаємодії
надавачів медичних послуг з НСЗУ

Шановні колеги!

Професійна спілка працівників охорони здоров'я України засвідчує Вам щире повагу та звертається з приводу вирішення окремих проблемних питань, які виникають у надавачів медичних послуг в процесі взаємодії з Національною службою здоров'я України (далі – НСЗУ), які прямо впливають на фінансову спроможність закладів охорони здоров'я (далі – ЗОЗ) та безпосередньо – на належний рівень та своєчасність оплати праці працівників цих закладів.

Особливий резонанс викликають наслідки автоматичного моніторингу, проведеного НСЗУ в листопаді-грудні 2025 року, який багатьма закладами охорони здоров'я характеризується, як не зовсім прозорий та зрозумілий.

Наприклад, за повідомленням Комунального некомерційного підприємства «Міська лікарня швидкої медичної допомоги» Кропивницької міської ради», впродовж 2025 року НСЗУ здійснювала оплату наданих медичних послуг, з про-

веденням щомісячної перевірки достовірності введення електронних записів згідно вимог НСЗУ, по яких не було зауважень. Проте, в кінці року НСЗУ переглянув вже надані та оплачені медичні послуги, змінивши алгоритм формування та оплати діагностично-споріднених груп захворювання (ДСГ). В результаті чого були виявлені порушення у випадках, що відносяться до ДСГ № 08 – № 12 з медичними записами, зокрема: з відсутністю інтервенції зі знеболення при оперативних втручаннях; лікування у відділенні інтенсивної терапії при діагнозах, коли таке лікування не вказано або при малій тривалості лікування та інші.

Розуміючи важливість моніторингу, як інструменту для виявлення ймовірних порушень або зловживань, вважаємо, що здійснення перевірок за звітні періоди попередніх бюджетних років та застосування фінансових санкцій до надавачів медичних послуг за вже надані медичні послуги є проблемою, яка по-

требує вирішення. Адже застосування фінансових санкцій через один та більше років після надання послуг, які надавались згідно з укладеними договорами, дестабілізує виконання фінансового плану закладу, зменшує фонд оплати праці та прямо впливає на зобов'язання щодо оплати праці персоналу ЗОЗ, забезпечення лікарськими засобами й утримання матеріально-технічної бази.

З метою забезпечення стабільності фінансового планування та безперервності надання медичної допомоги доцільно врегулювати на договірному рівні питання часових меж здійснення перевірок та фінансового перерахунку, зокрема, передбачити їх проведення в межах діючого бюджетного року або у визначений розумний строк після подання звіту.

Профспілка вважає, що фінансовий перерахунок за результатами перевірок попередніх бюджетних періодів доцільно застосовувати лише у виняткових випадках, пов'язаних з умисним поданням недостовірних відомостей або іншими істотними порушеннями.

Запровадження такого підходу забезпечить передбачуваність фінансових зобов'язань сторін та баланс між контрольними повноваженнями замовника і стабільність функціонування надавачів медичних послуг.

Також виникають запитання щодо результатів проведення моніторингу кадрових даних надавачів медичних послуг та призупинення оплати окремим медичним закладам, які не надали пояснень щодо роботи своїх лікарів одночасно у кількох закладах. Зокрема щодо того, в якому закладі є основне місце роботи медичного працівника.

Наразі в Україні не існує імперативно встановлених обмежень роботи за сумісництвом. Законодавство не обмежує кіль-

кість роботодавців, у яких особа може працювати за сумісництвом, а також тривалість роботи, особливо у недержавному секторі. При цьому основним вважається місце роботи, де зберігається трудова книжка (або яке працівник офіційно визначив основним через заяву та реєстр застрахованих осіб).

Не менш важливим є питання зниження фінансування закладів в порівнянні з попередніми роками та ризик накладення на них фінансових санкцій за надання допомоги понад штучно встановлені «ліміти» із-за впровадження понижуючих коефіцієнтів до тарифів за пакетами медичних послуг відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 31.12.2025 № 1808 «Деякі питання реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2026 році» (далі – Постанова КМУ № 1808).

З метою забезпечення фінансової стабільності роботи закладів, оплати медичних послуг відповідно до їх реальної собівартості просимо внести зміни до Постанови КМУ № 1808 в частині скасування будь-яких понижуючих коефіцієнтів. Також просимо поширити підвищений рівень оплати праці, передбачений пунктом 186 глави 43. «Забезпечення збереження кадрового потенціалу для надання медичної допомоги населенню, яке перебуває на територіях бойових дій» Порядку реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2026 році, на посади професіоналів у сфері охорони здоров'я (цитоморфологів, вірусологів, біохіміків, та інших професіоналів медико-лабораторного профілю).

З повагою

Голова Профспілки

Сергій КУБАНСЬКИЙ

ОПЛАТА ЛІКАРНЯНИХ ПІД ЧАС ПРОСТОЮ

Працівник захворів під час простою: чи чекати на виплати за лікарняним?

Зараз багато підприємств стикаються з вимушеною зупинкою роботи. Виникає логічне запитання: що робити, якщо працівник офіційно перебуває у простої та раптово захворів? Чи оплатять йому лікарняний?

Коротка відповідь: **усе залежить від того, де саме працівник має перебувати за наказом роботодавця.**

Розберемося детальніше.

1. Простій – це не відпустка.

Згідно зі ст. 34 КЗпП, простій – це зупинення роботи через відсутність необхідних умов (технічних, організаційних тощо). При цьому працівнику гарантовано виплачують не менше 2/3 окладу.

2. Ключовий фактор: робоче місце.

Законодавством не визначено умови щодо присутності/відсутності працівника на робочому місці під час простою. Місце перебування працівника під час простою визначається безпосередньо роботодавцем шляхом видання наказу. Якщо роботодавець визначив, що під час простою працівники мають перебувати на робочому місці – то працівники знаходяться

на робочому місці відповідно до встановлених правилами внутрішнього трудового розпорядку режиму роботи, але при цьому не виконують свої трудові обов'язки.

Оплата листка непрацездатності залежить від того чи має перебувати працівник під час простою на роботі чи ні:

Варіант А: Якщо в наказі вказано, що під час простою працівник перебуває на роботі (згідно з графіком), то лікарняний ОПЛАЧУЄТЬСЯ на загальних підставах. Чому? Бо через хворобу працівник втрачає можливість «бути присутнім» на робочому місці і отримувати свою оплату простою. Лікарняний тут виступає як компенсація втраченого заробітку.

Варіант Б: Якщо наказ дозволяє під час простою не виходити на роботу, то лікарняний НЕ ОПЛАЧУЄТЬСЯ. Логіка соціального страхування проста: допомога по непрацездатності – це компенсація втраченої зарплати. Оскільки працівник і так не мав працювати (і не втрачає виплати через хворобу), підстав для додаткової компенсації немає.

Що варто зробити працівнику?

– Обов'язково ознайомитись з текстом наказу про простій.

– У випадку захворювання звернутися до лікаря для оформлення медичного висновку для підтвердження відсутності на робочому місці, навіть якщо виплата по лікарняному не передбачена.

ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ У ВОЄННИЙ ЧАС: КОЛИ МОЖЛИВЕ НЕГАЙНЕ ЗВІЛЬНЕННЯ

Під час дії воєнного стану трудове законодавство передбачає **особливі правила припинення трудових відносин**. Ініціатором звільнення можуть бути як працівники, так і роботодавці, однак підстави та порядок таких рішень мають певні відмінності від звичайних умов.

Зокрема, **працівник може негайно розірвати трудовий договір**, якщо підприємство розташоване у зоні бойових дій або існує **реальна загроза його життю чи здоров'ю**. У такому разі відпрацювати двотижневий строк попередження не потрібно. Водночас закон передбачає виняток: ця норма не застосовується до працівників об'єктів критичної інфраструктури або осіб, залучених до виконання суспільно корисних робіт.

Окремі особливості встановлено і для роботодавців. Під час воєнного стану вони мають право **звільняти працівників навіть у період тимчасової непрацездатності або відпустки**. Однак звільнення оформлюється з **першого робочого дня після виходу працівника на роботу**. Виняток становлять

відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами, а також відпустки для догляду за дитиною до трьох років – у таких випадках звільнення не допускається.

Також закон дозволяє роботодавцю припинити трудовий договір **у разі неможливості забезпечити працівника роботою**, передбаченою трудовим договором. Така ситуація може виникнути, зокрема, **через знищення виробничих потужностей або майна підприємства внаслідок бойових дій**.

Ще однією підставою є **тривала відсутність працівника на роботі без будь-якої інформації про причини**. Якщо працівник не з'являється на роботу і роботодавець не має відомостей про причини такої відсутності **понад чотири місяці поспіль**, трудовий договір може бути припинений.

Таким чином, під час воєнного стану законодавство надає **більш гнучкі механізми припинення трудових відносин**, враховуючи безпекову ситуацію та можливі наслідки бойових дій для підприємств і працівників.

ПРЕЗИДІЯ КОНГРЕСУ МІСЦЕВИХ ТА РЕГІОНАЛЬНИХ РАД РОЗГЛЯНУЛА ПИТАННЯ РОЗВИТКУ МЕДИЦИНИ

Ключові напрями розвитку медичної галузі у 2026 році обговорили на засіданні Президії Конгресу місцевих та регіональних рад при Президентові України під головуванням заступника керівника Офісу Президента України Віктора Микити за участю міністра охорони здоров'я Віктора Ляшка. Про це інформувала голова обласної військової адміністрації Світлана Онищук.

Йшлося, зокрема, про реалізацію програми «Скринінг здоров'я 40+», яка дає можливість людям від 40 років пройти обстеження на серцево-судинні та ендокринні захворювання.

На Прикарпатті до програми вже долучилися 58 комунальних і приватних медзакладів.

Окремий акцент – доступність ліків, особливо у віддалених громадах. Передбачено замовлення медикаментів через Укрпошту. Також в області

працюють мобільні аптеки, щоб люди могли отримати необхідні препарати безпосередньо у своїх населених пунктах.

За державні кошти пацієнти мають можливість пройти планове стентування та ендопротезування.

Водночас передбачена стоматологічна допомога для захисників і захисниць. Торік на Прикарпатті нею скористалися понад 12 600 людей.

Розширення мережі реабілітаційних послуг – одне з ключових завдань, адже потреба постійно зростає. На сьогодні в усіх кластерних лікарнях області діють реабілітаційні відділення, амбулаторну реабілітацію в громадах надають в загальних закладах.

Крім того, функціонують 9 центрів ментального здоров'я. За цим показником Прикарпаття входить до шести областей-лідерів в Україні.

У ПРИКАРПАТСЬКОМУ ОНКОЦЕНТРІ ОБГОВОРИЛИ ПИТАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА ПСИХОСОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ

Повідомлення з первинок

На базі комунального некомерційного підприємства «Прикарпатський клінічний онкологічний центр Івано-Франківської обласної ради» відбувся робочий захід за участю головних державних інспекторів відділу з питань безпеки праці західного напрямку Управління інспекційної діяльності в Івано-Франківській області Тетяни Озьмінської, Ярослава Романишина, представника обласної організації Профспілки працівників охорони здоров'я України – експертки з умов праці Ольги Кроленко.

Метою зустрічі стало підвищення рівня обізнаності працівників щодо ключових аспектів охорони праці, а також забезпечення належних умов безпеки у медичному закладі.

У ході обговорення особливу увагу було приділено проведенню інструктажів з охорони праці, їх регулярності та якості, адже саме ці заходи є основою запобігання виробничому травматизму.

Окремо розглянуто питання забезпечення працівників засобами індивідуального захисту. Наголошено на необхідності їх правильного використання та своєчасного оновлення відповідно до встановлених норм і стандартів.

Важливою частиною зустрічі стало обговорення психосоціальної підтримки працівників, що є особливо актуальним в умовах підвищеного професійного навантаження.

Учасники заходу в Прикарпатському онкологічному центрі підкреслили важливість створення безпечного психологічного середовища в колективі, а також необхідність впровадження заходів, спрямованих на зниження стресу та професійного вигорання.

Проведення таких заходів сприяє підвищенню рівня культури безпеки праці, зміцненню відповідальності за власне здоров'я та безпеку, а також формуванню сприятливого робочого середовища у закладі охорони здоров'я.

До працівників Прикарпатського онкологічного центру доведено інформацію про стан охорони праці, травматизму та профзахворювань за 2025 рік у закладах охорони здоров'я області та види подій, що призвели до нещасних випадків.

КОНФЕРЕНЦІЯ ДЛЯ МЕДИЧНИХ СЕСТЕР

Важливою подією березня стала науково-практична конференція «Роль медичної сестри в системі інфекційного контролю». Проходила вона на базі СП «Перинатальний центр» КНП «Міська клінічна лікарня № 1 Івано-Франківської міської ради» і об'єднала понад сто медичних сестер не лише з Прикарпаття, а й з різних регіонів України. Це є свідченням, що професійна спільнота медичних сестер прагне розвитку, знань і підтримки одна одної.

Спікерками заходу були головна медична сестра КНП

«Міська клінічна лікарня № 1 ІФМР» Тетяна Боднар, завідувачка відділу інфекційного контролю МКЛ № 1 Тетяна Поліщук, старша медична сестра відділення травматології та ортопедії МКЛ № 1 Тетяна Тихоступ, старша медична сестра відділення анестезіології та інтенсивної терапії КНП «Центр інфекційних захворювань ІФОР» Ірина Савчук.

Учасників заходу привітали міський голова Івано-Франківська Руслан Марцінків, директорка КНП «Міська клінічна лікарня № 1 ІФМР» Тереза Стефанків, заступниця директора

Ірина Симчич, медичний директор Іван Савка, представники ІФНМУ Віталій Глов'як та Галина Гвоздецька.

Виступили також директор КЗФПО «Івано-Франківський медичний фаховий коледж» ІФОР Володимир Стасюк і заступниця директора з післядипломної освіти Олександра Воєвода. Вони акцентували на важливості безперервного професійного розвитку медичних сестер/медичних братів, фельдшерів, акушерок. До речі, чимало учасників конференції є випускниками саме цього освітнього закладу.

Цей день був наповнений живим спілкуванням, обміном досвідом, новими ідеями та щирими емоціями. Висвітлювалися актуальні питання інфекційного контролю та безпеки пацієнтів і медичного персоналу, роль медичної сестри як ключової ланки системи контролю інфекцій в ЗОЗ; відбувся майстер-клас з питань «Гігієна рук як основа інфекційної безпеки: від стандарту до щоденної практики медичної сестри», «Катетери нового по-

коління. Сучасна периферична катетеризація».

Говорили про важливі речі, ділилися практикою, надихалися прикладами колег і ще раз переконалися: медична сестра

– це справжнє серце системи охорони здоров'я. Для багатьох учасників конференція стала не просто навчальним заходом, а місцем натхнення, нових знайомств і професійного зростання.

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ задля ментального здоров'я дітей

В Івано-Франківській обласній дитячій клінічній лікарні відбулася важлива зустріч із міжнародними партнерами – представниками організації Terre des hommes (TdH) та консультантом TaiwanICDF Jian-Jhang (John) Lin.

Головна тема обговорення – реалізація проекту «Зміцнення психічного здоров'я та розширення цифрових можливостей постраждалих від війни дітей та підлітків у Західній Україні».

Проект впроваджує цілісний підхід до психосоціальної підтримки у трьох громадах: Коломийській, Городенківській

та Івано-Франківській, де будуть створені Центри інновацій і стійкості.

Ключові напрямки роботи:

– Психологічна допомога в лікарні: обговорили розширення психологічних послуг безпосередньо в ОДКЛ, щоб кожна дитина отримувала фахову підтримку.

– Цифрові можливості: розвиток сучасних інструментів для доступу дітей та підлітків до корисних ресурсів.

– Стійкість громад: створення просторів, де навчатимуться справлятися зі стресом та відновлювати внутрішній ресурс.

СТУДЕНТСЬКА НАУКА

26-28 березня в Івано-Франківському національному медичному університеті відбулася 95-а науково-практична конференція студентів та молодих вчених із міжнародною участю «Інновації в медицині та фармації».

Упродовж трьох днів працювали десятки секцій, було заслухано сотні доповідей з актуальних тем медицини, фармації, реабілітації та наук про здоров'я. Була можливість налагоджувати нові наукові зв'язки.

ПІДТРИМКА ДРУЖИН ВЕТЕРАНІВ

Дружина ветерана – це жінка, чия сила часто непомітна, але саме завдяки їй знаходять опору ті, хто захищав усіх нас. Саме у тиші домівок розгортається не менш важливий фронт

– фронт безумовної підтримки, терпіння та переосмислення.

У Просторі турботи про ветерана при Надвірнянській ЦРЛ у рамках III етапу реалізації грантової угоди завершилася

серія тренінгів для дружин ветеранів.

Основою заходів стала протокольна програма Всесвітньої організації охорони здоров'я «Важливі навички в періоди стресу», офіційним фасилітатором котрої є координаторка Простору турботи про ветеранів та ветеранок, клінічна психологиня Христина Паньків.

Проект «Простори турботи про ветеранів та ветеранок» реалізується Мінветеранів, Міністерством охорони здоров'я України в межах грантової підтримки проекту «Реабілітація в Україні» Rehabilitation for Ukraine (Rehab4U), який впроваджується організацією Momentum Wheels for Humanity Ukraine та реалізується завдяки підтримці Уряду Сполучених Штатів Америки.

Повідомлення з лікувальних і освітніх медичних закладів

ОНОВЛЕННЯ ВІДДІЛЕННЯ РЕАБІЛІТАЦІЇ

У поліклініці № 2 на вулиці Довгій в Івано-Франківську за участю міського голови Руслана Марцінківки відкрили третю чергу сучасного реабілітаційного відділення. Це результат послідовної роботи: оновлені кабінети, нове обладнання і значно кращі умови для пацієнтів та медиків.

У межах нового етапу оновили та облаштували кабінети відновного і реабілітаційного лікування, а також кабінет спірографії. Провели капітальні ремонти, осучаснили простір, встановили нове обладнання та створили комфортні умови як для пацієнтів, так і для фахівців.

За словами директорки центру первинної медичної консультативно-діагностичної допомоги (ЦПМКДД) Івано-Франківська Ольги Савчук, оновлення відбулося в кількох напрямках. Перший – реабілітація, адже є багато пацієнтів-військовослужбовців. Кінезіотерапія на даний момент – це найбільш запитуваний вид медичної допомоги. Окрім того,

відкрито кабінет для ерготерапії, де відновлюють навички після втрачених навичок. І плюс спірографія – для обстеження пацієнтів з хронічними обструктивними захворюваннями легень і бронхіальною астмою.

Особливу увагу в цьому відділенні приділяють саме військовим. Йдеться не лише про фізичне відновлення після поранень, а й про повернення до повсякденного життя – можливість знову ходити без болю,

працювати, бути поруч із родиною. Водночас відділення працює і для цивільних пацієнтів – людей після операцій, травм чи важких захворювань, які також потребують професійного відновлення. В середньому за день тут буває 50-60 пацієнтів.

Відкриття третьої черги реабілітаційного відділення дозволяє розширити можливості закладу, зменшити черги та забезпечити більш індивідуальний підхід до кожного пацієнта.

КОНФЕРЕНЦІЯ ХІРУРГІВ

Розвиток сучасної хірургії, фахове удосконалення та професійний обмін досвідом об'єднав на Прикарпатті сотні провідних фахівців галузі. Дискусії, обговорення та аналіз сучасних практичних рішень відбувалися в межах дводенної науково-практичної конференції та майстер-класів.

Ініціатором проведення конференції «Хірургія на вершині знань» став експерт департаменту Володимир Пилипчук.

Зі словами вітання від голови Івано-Франківської ОВА Світлани Онищук до колег звернулася директорка обласного департаменту охорони здоров'я Олександра Бойчук, яка зазначила, що такі конференції – це важлива частина професійного розвитку, обміну досвідом та впровадження сучасних методик лікування.

Упродовж 26-27 березня лікарі мали змогу долучитися до секцій із судинної та дитячої хірургії. Аналізували виклики і нестандартні клінічні ситуації в абдомінальній, торакальній, ендокринній та реконструктивній хірургії.

Також на заході обговорювали питання патології підшлункової залози – з доповідями провідних фахівців та живою хірургією.

Успіхи колег

ПЕРШЕ СТЕНТУВАННЯ У КАЛУШІ

У відділенні інтервенційної кардіології Калуської центральної районної лікарні вперше виконали стентування сонної артерії.

Ця малоінвазивна процедура є одним із найефективніших методів профілактики інсульту. Раніше для проведення таких складних маніпуляцій пацієнти були змушені звертатися до великих обласних або столичних медичних центрів, проте відтепер ця допомога стала доступною безпосередньо у Калуші.

Для успішного впровадження методики до калуських медиків завітав київський фахівець – завідувач відділення ендоскулярної нейрорентгенхірургії

Олег Свиридчук. Спільно з місцевою командою лікарів він провів втручання, поділившись професійним досвідом ендоскулярного лікування судинних патологій. Успішне завершення процедури підтвердило готовність відділення до виконання складних нейрохірургічних завдань на постійній основі.

Знайомство з переможцями регіонального відбору на Орден Святого Пантелеймона

ІСТОРІЯ СУДИННОГО ХІРУРГА РОСТИСЛАВА САБАДОША

Від операцій, за які не беруться інші – до тисяч врятованих пацієнтів

Ще в 6 років він вирішив, що стане лікарем – і більше не змінював цього рішення

Аневризми з ризиком розриву, складні ураження судин, випадки, від яких відмовляються в інших медзакладах – це щоденна робота доктора медичних наук, професора кафедри хірургічних хвороб Івано-Франківського національного медичного університету, лікаря-хірурга судинного КНП «Центральна міська клінічна лікарня Івано-Франківської міської ради», члена президії Асоціації судинних хірургів, флебологів і ангіологів України, голови артеріальної наукової ради з настанов та акредитації «Української судинної спільноти» Ростислава Сабадоша.

У ЦМКЛ він працює уже 22 роки. За цей час – понад 4000 операцій і майже 30 000 консультацій. Лікар впровадив близько 100 видів операцій на артеріях, багато з яких – вперше на Прикарпатті.

У 2019 році Ростислава Сабадоша визнано «Судинним хірургом року» за впровадження сучасних високотехнологічних оперативних втручань на артеріях і венах.

Лікар брав участь у трансплантаціях нирок в ЦМКЛ, рятував пацієнтів із розривами аневризми аорти.

Один із найунікальніших випадків – видалення рідкісної пухлини нижньої порожнистої вени (лейоміосаркоми нижньої порожнистої вени). У світовій медичній практиці описано лише близько 450 таких випадків. Під час втручання встановили, що пухлина проростає зі стінки судини, тому виконали її резекцію з подальшим протезуванням. Операція тривала 3,5 години і завершилась одужанням пацієнтки.

Нещодавно на засіданні Регіональної ради Івано-Фран-

ківської області Ростислава Сабадоша визначили як претендента на медичну Відзнаку за професіоналізм і милосердя «Орден Святого Пантелеймона» в категорії «Новатор року».

«Стати лікарем я вирішив ще у шість років. Пам'ятаю, випадково почув, як один незнайомец захоплено відгукувався про мого батька – хірурга Сабадоша Василя Антоновича. Той чоловік не знав, що поруч стоїть його син. Саме тоді я зрозумів: хочу також допомагати людям одужувати. І більше не розглядав інших варіантів своєї професії. Навіть коли після перемоги на всеукраїнській олімпіаді мені запропонували навчання в Гарвардському уні-

верситеті, я відмовився, бо на той час там ще не було медичного факультету», – пригадує лікар.

До операції – біль. Після – усмішка пацієнта. Це і є головне, вважає Ростислав Сабадош.

З ФБ-сторінки ЦМКЛ.

НАЧАЛЬНИК СТАБПУНКТУ ВОЛОДИМИР КІНДРАТ

«Нагородою для мене є чисте сумління і те, що ми маємо свою країну».

«Лікувати треба так, як би хотів, щоб лікували тебе. І байдуже, хто на операційному столі».

«Впевнений: мені допомагає Бог, причому – безперестанку».

Хірург Володимир Кіндрат родом із Калуша – начальник медичного стабілізаційного пункту 63-ї окремої механізованої бригади ЗСУ (позивний Спокій). Зізнається, що в його роботі найважче – поранені, котрі помирають, а також, коли доводиться рятувати дітей.

Володимир Кіндрат народився 11 березня 1989 року. Вчився у шостій та сьомій калушських школах. З раннього дитинства любив малювати й рибалити. Займався спортом, найбільше – метанням диска та вільною боротьбою. З уроків найбільше вдавалася біологія. Чому обрав медицину, для нього самого досі загадка.

«Якось в сьомому класі тато спитав, ким я хочу бути. Моя відповідь була без роздумів – лікарем. Не знаю чому, але це озвучив природно і без сумнівів. Він мене ще перепитав, чи добре подумав, що я знову підтвердив. Потім були додаткові уроки з біології та хімії. Всім своїм вчителям та репетиторам, які вклали в мене зерна знань, дуже вдячний. Батькам, бабусям та дідусям також. Вони старалися мене добре виховати, любили й водночас не дуже розпускали», – пригадує ті часи.

Вищу освіту Володимир Кіндрат здобув в Івано-Франківському національному медичному університеті. Потім була інтернатура в Калушській ЦРЛ та Івано-Франківській обласній клінічній лікарні. Переконав, що не був взірцевим учнем, студентом чи інтерном.

«Вдячний кожному, хто вчив мене лікувати. Мій керівник на інтернатурі Ігор Гуцул без слів показав мені: щоб оперувати – потрібна сміливість. Дмитро Жабровець (нині – завідувач хірургічного відділення Калушської ЦРЛ. – Авт.) навчив думати виважено та вдосконалюватися. Зрештою, в кожного з колег, з ким ти пліч-о-пліч, можна і треба черпати знання. Тепер біля мене є мій напарник Юрій («Червоний»), в якому я бачу надійне плече, і коли щось не вдавалося – він допомагав і я віддавав тим же».

Щодо хірургії, то обрав її через динаміку – в жодній іншій галузі медицини такої немає. З усіх сфер улюбленою є невідкладна допомога. А найбільше базових навичок здобув у своїй рідній лікарні.

Своє життя не ділить на цивільне та військове, бо воно в нього одне.

«Вперше по-справжньому заболіло за країну, коли побачив, як б'ють студентів під час Революції Гідності, у якій мав честь взяти участь спільно з нашими медиками із Калушської ЦРЛ. Думаю, саме це стало для мене відправною точкою в моїй українськості як свідомому виборі», – пригадує.

У січні 2015 року Володимир мобілізувався до лав ЗСУ.

Спочатку був навчальний центр для лікарів, потім – 1 ОТБр (зараз – окрема танкова Сіверська бригада. – Авт.), в якій вперше надавав у складі команди медиків допомогу пораненому. «Зустрівся» з війною під обстрілом.

У квітні 2016-го демобілізувався і продовжив працювати хірургом в Калушській ЦРЛ.

З початком повномасштабного вторгнення 23 травня 2022 року мобілізувався в 63 окрему механізовану бригаду («Сталеві леви»), де й досі служить в медичній роті. За ці роки із побратимами та посестрами надавали допомогу пораненим під час евакуацій, на різних стабілізаційних пунктах і як передова хірургічна група працювали з різними підрозділами сил оборони. Переконав, що медицина динамічно змінюється і стає кращою.

«Зараз я служу лікарем та керівником на стабілізаційному пункті. Першочергово нашим завданням є якомога якісніше і швидше надати допомогу критичним і важким пораненим. Також останнім часом багато забирає логістика еваків – через щільність ворожих БПЛА, але бригада нам максимально сприяє у РЕБах, ППО тощо».

Найбільше впродовж доби на їхньому стабпункті було по-

над 250 пацієнтів. Серед яких велика частина – важкопоранені.

«Тоді були залучено чотири операційні з бригадами медиків, увесь пункт працював конвеєром. На щастя, успішно впоралися. За чотири роки були періоди, коли, окрім основного, хотілося пити й спати, часом – лише спати. Та я б збрехав, якби сказав, що фізички чи менталки не вистачило – Бог добрий».

Сильні – в команді.

Часто військовий медик згадує фразу колишнього завідувача хірургії в Калуші Ярослава Куцака: «Я командний гравець». Вони повністю характеризують і його участь у невідкладній хірургії та невідкладній медицині. Констатує, що на фронті його колеги часом «вигризують» поранених у смерті.

«Переконали, що чим сильніший кожен в команді, тим вона якісніша. Доводилось бачити, як інженер справляється з всіма обов'язками медбрата не гірше, ніж професійні медсестри. Юрист кацає під час серцево-легеневої реанімації не гірше анестезіолога чи хірурга. Так з'являється бажання працювати, бо довіра надає відчуття відповідальності за свою зону в спільному результаті».

Володимир Кіндрат разом із колегами надають допомогу як українським захисникам, так і цивільним та військовополоненим. При цьому присутнє чітке

розуміння, що лікувати треба так, як би хотів, щоб лікували тебе. І байдуже, хто на операційному столі.

Чому у 2015 році отримав позивний «Спокій» – тримає в секреті.

«У голові при наданні допомоги має бути поранений – і думки треба спрямовувати туди. А спокій і мир всередині потрібно зберігати, щоб можна було рухатися в правильному напрямку».

Щодо страху не допомогти, то він зникає одразу, коли включаєшся в роботу, бо тоді думки спрямовані на те, що маєш виконати, – ділиться Володимир Кіндрат.

«Вдома чекають дружина, діти, батьки, друзі, рідні й дорогі мені люди. Їх підтримка дуже важлива – це частинка того, чому я тут. Нагородою для мене є чисте сумління і те, що ми маємо свою країну. Мрії – це те, що не завжди треба розказувати. Бог мені дуже допомагає – безперестанку. Він є тим, без кого все інше втрачає сенс», – завершує свої відповіді Володимир Кіндрат.

Регіональна рада Івано-Франківської області Відзнаки за професіоналізм та милосердя «Орден Святого Пантелеймона» висунула кандидатуру Володимира Кіндрата у номінації «Герой медичного фронту».

Ірина АНДРІВ, журналістка, газета «Вікна».

ПІД УДАРОМ ВОРОГА – ПОЛОГОВІ БУДИНКИ

24 березня, 17.00. Посеред білого дня Івано-Франківськ атакували ворожі дрони (шахеда). Вибухи в центрі міста, неподалік обласного і міського перинатальних центрів.

Загинули двоє: нацгвардієць і його 15-річна донька. Вони прийшли до пологового будинку провідати маму з новонародженим братиком. Повертаючись, потрапили під обстріл...

Поранені також четверо осіб, серед яких шестирічний хлопчик. Як повідомили в ДОЗ ОДА, усі перебували у стані середньої важкості та

отримали необхідну медичну допомогу.

Під час удару в міському пологовому перебувало пів сотні вагітних і породіль та 40 медпрацівників. Всіх жінок організовано спустили в укриття, поранених не було. У реанімації перебувало новонароджене немовля, підключене до апарату штучної вентиляції легень. Дитину також спустили в укриття, забезпечивши безперервну подачу кисню. У закладі вибито близько 60 вікон.

Цей злочин ворога – ще одне свідчення його нелюдської жорстокості та цинізму.

Наступного дня після ворожого удару по Івано-Франківську команда обласної державної адміністрації спільно з партнерами з відділення МФОЗНС «Регіон Карпат» НЕЕКА, БФ «Право на захист» і БФ «РОКАДА», міжнародної організації Global Empowerment Mission (GEM) працювала в медичних закладах, будівлі яких були пошкоджені.

Найбільше – міський пологовий будинок. Там зафіксовано 55 вибитих вікон, ще близько 30 – пошкоджені. Також пошкоджено медичне обладнання – кардіомонітори, операційний стіл, освітлення в операційній.

В обласному перинатальному центрі – 14 пошкоджених вікон.

Визначено ключові напрями роботи:

- першочергово – відновлення вікон (закриття пошкоджень, заміна скла та склопакетів);
- адресна підтримка людей і родин, чії домівки постраждали внаслідок атаки.

ВЕСНЯНА ТОЛОКА В ЛІКАРНІ

Весна – час не тільки для сонця і тепла, а й для доброї традиції. У КНМП «Рогатинська ЦРЛ» Рогатинської міської ради відбулася щорічна весняна толока. Працівники дружно об'єдналися, щоб зробити територію лікарні ще чистішою та затишнішою. Замітали територію, білили бор-

дюри, згрібали листя та впорядковували кожен куточок. А ще висаджували квіти, додаючи яскравих барв і гарного настрою.

Адміністрація і первинна профспілкова організація Рогатинської ЦРЛ вдячні усім, адже разом робили лікарню кращою.

ДЕНЬ ДОНОРА В ІФНМУ

У приміщенні студентського профкому Івано-Франківського національного медичного університету відбувся захід із донорства крові за участю студентів та працівників університету.

Ініціатива реалізована студентським профкомом ІФНМУ (голова Юрій Солоджук) спільно з Прикарпатським обласним центром служби крові за підтримки адміністрації університету.

Захід мав на меті популяризацію донорства крові, підвищення рівня соціальної відповідальності та формування

культури взаємодопомоги серед молоді.

Участь у донорстві взяли свідомі та небайдужі представники університетської спільноти, які зробили важливий внесок у забезпечення потреб закладів охорони здоров'я компонентами крові. Також долучилися до акції і здавали кров працівники 1121 поліклініки.

Адміністрація та студентський профком ІФНМУ висловлюють щирю вдячність усім донорам за активну громадянську позицію, гуманізм та готовність допомагати іншим.

ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА МЕДИЧНИМ ЗАКЛАДАМ

Важливу гуманітарну допомогу від данської благодійної організації CorenAid передали волонтери КНП «Центральна міська клінічна лікарня Івано-Франківської міської ради».

Це високоякісні медичні розхідні матеріали: стерильні рукавиці, катетери для забору крові, уретральні та аспіраційні катетери, сечоприймачі, розчини для промивання ока, лабораторні розхідники, халати одноразові, маски медичні.

Гуманітарну допомогу отримано за сприяння міського голови Підгаєцької міської ради Ігоря Мерени та начальниці

управління охорони здоров'я Івано-Франківської міської ради Алли Вацеби.

Данські волонтери відправили в Україну вже не один десяток гуманітарних вантажів.

* * *

КНП «Прикарпатський клінічний онкологічний центр Івано-Франківської обласної ради» отримав благодійну допомогу – чотири функціональні медичні ліжка для потреб пацієнтів центру.

Таке обладнання є надзвичайно важливим для якісного догляду та комфорту пацієнтів, які проходять лікування та потребують особливого медичного нагляду. Завдяки функціональним ліжкам є можливість забезпечити кращі умови перебування, полегшити роботу медичного персоналу та підвищити якість медичної допомоги.

КНП «Тлумацька центральна міська лікарня» отримала гуманітарну допомогу від Івано-Франківської обласної організації Українського Червоного Хреста. Це багатофункціональні ліжка та приліжкові тумбочки для зміцнення матеріальної бази медичного закладу та оновлення відділення фізичної та реабілітаційної медицини.

Зі студентського життя

ПОДЯКА ВІД «МАСКУВАЛЬНИХ ФЕЙ»

Більше десяти маскувальних сіток за чотири місяці – так колектив КЗФПО «Івано-Франківський медичний фаховий коледж» ІФОР долучився до плетіння сіток для наших захисників разом з волонтерським центром «Маскувальні феї». З листопада минулого року з ініціативи циклової комісії військово-медичної підготовки, захисту України та фізичного виховання за підтримки адміністрації ІФМФК та об'єднаного профкому викладачів і студентів коледжу на спільноту долучилася до плетіння маскувальних сіток безпосередньо у коледжі під назвою «Феї у білих халатах».

Сюди приходили і працівники коледжу, і здобувачі освіти – на перервах, у вільний від занять час, щоб зробити свій внесок у таку волонтерську ініціативу. Адаже всі усвідомлюють, наскільки важливо замаскувати позиції наших захисників на передовій, зробити військових невидимими для ворога. За чотири місяці виготовлено та передано на фронт вже 11 сіток загальною площею понад 425 метрів квадратних.

На адресу директора ІФМФК Володимира Стасюка надійшла подяка колективу коледжу від благодійної організації «БФ

«Добро-Дії» – ВЦ «Маскувальні феї»: «Ви стали вагомою частиною маскувального руху Франківщини! Станом на 1.03.2026 року завдяки вашим зусиллям було: листопад 2025 – 35 м² (1 сітка), грудень 2025 – 152,5 м² (5 сіток), січень 2026 – 35,75 м² (1 сітка), лютий 2026 – 202 м² (4 сітки). Ці цифри вражають і надихають, адже за кожною з них стоїть ваш вільний час, турбота та віра в Україну!

Дякуємо керівництву, викладачам та студентам за те, що, попри напружений навчальний графік, ви знаходите сили для волонтерства.

Івано-Франківський медичний фаховий коледж є прикладом свідомого навчального закладу, який розуміє, що Перемога кується не лише на передовій, а й у кожному місці, де пам'ятають про ціну нашої боротьби!

Раді плідній співпраці!».

СТИПЕНДІЇ МЕРА – КРАЩИМ СТУДЕНТАМ

В Івано-Франківську системно підтримують тих, хто навчається, розвивається і досягає високих результатів. Цьогоріч влада Івано-Франківська спрямувала понад 4,5 млн гривень на премії та стипендії для 137 студентів закладів вищої освіти обласного центру Прикарпаття. Серед них і здобувачі освіти Івано-Франківського національного медичного університету.

Зокрема:

- 1,5 млн грн передбачено на разові премії для 37 першокурсників із високими результатами НМТ. Розмір підтримки залежить від балів і може становити від 70% до 200% вартості навчання. Такі премії отримали 14 першокурсників ІФНМУ.

- 3 млн грн щорічно – на стипендії міського голови для 100 найактивніших і найуспішніших студентів, які отримуватимуть по 2 500 грн щомісяця. Стипендіатами стали 15 студентів ІФНМУ.

Під час зустрічі зі студентами івано-франківських університетів міський голова Руслан Марцінків зазначив, що такі ініціативи є важливим сигналом для молоді: наполегливість, знання та активна позиція цінуються і підтримуються на рівні громади. Це інвестиція в сильну українську молодь і майбутнє громади.

ТРЕНІНГИ З ДОМЕДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ДЛЯ ПЕРШОКУРСНИКІВ

Для здобувачів освіти першого курсу КЗФПО «Івано-Франківський медичний фаховий коледж» ІФОР розпочалися навчальні тренінги з домедичної підготовки, які проводять досвідчені інструктори, викладачі циклу професійного та практичного спрямування Володимир Яцків, Микола Веприняк, Петро Годованець.

Під час таких занять першокурсників ознайомлюють з основами надання домедичної допомоги, щоб сформувати важливі практичні навички, які можуть знадобитися в повсякденному житті. Здобувачі освіти дізнаються про алгоритм дій у надзвичайних ситуаціях, основні принципи домедичної допомоги та відпрацьовують окремі навички на практиці.

16 березня на виховній годині у групі І-9 ОПП Лікувальна справа тренінг провів голова циклової комісії хірургічних дисциплін, тренер курсу «Бойовий медик за розширеним протоко-

лом ТССС з елементами РФС» Володимир Яцків. Тема заняття – зупинка критичних кровотеч, і один з методів – використання джгута. Тренінг поєднував елементи лекції та практичного відпрацювання навичок, студенти самостійно наклали турнікет.

Для першокурсників проводяться також тренінги з серцево-легеневої реанімації, допомоги при потрапленні стороннього тіла у верхні дихальні

шляхи, алгоритму дій у разі непритомності.

Варто зазначити, що студенти першого курсу наразі вивчають переважно загальноосвітні предмети, проте з початку навчання вони поступово знайомляться з основами майбутньої професії. Саме тому подібні тренінги є важливими для формування професійної свідомості та відповідальності майбутніх медичних працівників.

ЗУСТРІЧ З ПРАКТИЧНИМИ МЕДИЧНИМИ СЕСТРАМИ

До КЗФПО «Івано-Франківський медичний фаховий коледж» ІФОР завітали представники КНП «Центр інфекційних захворювань Івано-Франківської обласної ради» Людмила Гудз і Ірина Савчук на інформаційно-просвітницьку зустріч зі здобувачами освіти четвертого курсу про інфекційний контроль в медичних закладах.

Та певною мірою це була і профорієнтаційна зустріч. Бо спікери розповідали про себе, свою роботу, змотивували випускників працевлаштуватися в державних медичних закладах.

Людмила Гудз – заступниця медичного директора з медсестринства центру інфекційних захворювань, фахівчиня із забезпечення якості медсестринської допомоги та професійної підтримки персоналу, колишня випускниця Івано-Франківського медичного фахового коледжу. Тож її розповідь про власне професійне становлення була цікава і корисна здобувачам освіти, бо безпосередньо

пов'язана з освітнім закладом: тут закладалися не лише основи фаху, а й любов до медицини, відповідальність, готовність до постійного розвитку і вдосконалення.

Ірина Савчук – старша медична сестра відділення анестезіології та інтенсивної терапії КНП «Центр інфекційних захворювань ІФОР». Вона теж розповіла про свій шлях у професію, роботу медсестри, а також виступила з презентацією «Запобіжні заходи щодо поши-

рення інфекцій у медичному закладі. Ключова роль медичної сестри у цьому процесі».

За словами завідувачки відділення Мар'яни Годованець, такі зустрічі з представниками практичної медицини дають здобувачам освіти важливі знання про ази інфекційного контролю, вимоги щодо якого постійно оновлюються. А ще допомагають випускникам «відчутти на смак» майбутню професію, зорієнтуватися щодо майбутнього працевлаштування.

СТУДЕНТСЬКЕ ДОЗВІЛЛЯ

Під час годин спілкування у навчальних групах, у вільний час здобувачі освіти КЗФПО «Івано-Франківський медичний фаховий коледж» ІФОР різноманірно проводять дозвілля.

Приміром, студенти групи 2-8 разом із кураторкою Наталією Римар відвідали Музей Небесної Сотні. Незабутні відчуття справили інсталяції та панорама подій на Майдані, світлини та особисті речі героїв.

Здобувачі освіти 7-1 ОПП Акушерська справа разом із кураторкою Вітославою Пичіль

побували у Івано-Франківському драмтеатрі на виставі «Солодка Даруся». Ця культова, емоційна та трагічна постановка за романом Марії Матіос, за словами студентів, «бере за душу». А наступного разу студенти цієї групи побували на екскурсії в геологічному музеї, фонди якого вміщують понад 11 тисяч зразків, та центрі інноваційного розвитку ІФНТУНГ.

Першокурсники двох груп – 1-1 ОПП Лікувальна справа (куратор Іван Земан) і 1-4 ОПП Сестринська справа (кураторка

Уляна Думанська) взяли участь у відкритті виставки курсових і дипломних робіт студентів Косівського державного інституту декоративного мистецтва – мистецької школи з 140-літньою історією. Студентам цікаво було переглянути роботи, створені ровесниками.

А студенти, які проживають у гуртожитку, разом з вихователькою Наталією Бобкович побували в обласній філармонії імені Іри Маланюк на благодійному концерті пам'яті митця Володимира Коваленка.

Наші свята

7 квітня – Всесвітній день здоров'я

ЗДОРОВ'Я ДЛЯ ВСІХ І СКРІЗЬ

Щорічно 7 квітня під егідою ВООЗ відзначається Всесвітній день здоров'я. Дата святкування приурочена до дати ухвалення статуту Всесвітньої організації охорони здоров'я 7 квітня 1948 року. Основна мета Всесвітнього дня здоров'я – привернути увагу до проблем охорони здоров'я. Щороку обирається нова актуальна тема.

Сьогодні все гостріше ставить перед нами проблему здоров'я нації, враховуючи показники народжуваності, смертності, природного приросту населення, а в останні чотири роки – війна, психологічні стреси, поранення, травми.

Сьогодні Всесвітній день здоров'я ми відзначаємо в умовах московсько-української війни. Війна – це завжди серйозна загроза для здоров'я і самого життя людей. Зростає кількість фізичних травм, погіршується доступ до медичної допомоги, через стрес виникають ментальні проблеми. Але ми віримо в перемогу.

І з нагоди Всесвітнього дня здоров'я нагадаймо про основні чинники, які впливають на здоров'я і якими не можна нехтувати.

Найбільше людей помирає від серцевих недуг та інсультів. Саме артеріальна гіпертензія у сумнозвісній компанії з цукровим діабетом, атеросклерозом та надмірною масою тіла – основні причини старіння та різних захворювань дорослого населення.

Існує чотири основні чинники, які визначають стан здоров'я: спосіб та умови життя (50-55%), екологічний стан навколишнього середовища (20-25%), спадковість (15-20%) і рівень медичного обслуговування (7-15%).

Зауважте, спосіб життя має найбільший вплив на стан нашого здоров'я. Людина, яка нехтує елементарними правилами його збереження, рано чи пізно змушена витратити значні кошти на відновлення здоров'я, а його, як відомо, і за гроші не придбаєш.

Які основні елементи здорового способу життя?

Здоров'я та довголіття найперше залежить від харчування. Джерело енергії, необхідної нам для життя, – це натуральна їжа. Вона має бути збалансованою та різноманітною. Їжте більше овочів, злакових, фруктів, замініть тваринні жири риб'ячою, вживайте молочні продукти низької жирності, відмовтеся від солі, цукру, а також продуктів, що містять добавки.

Рух – теж одна з основних складових нашого здоров'я і довголіття. Адаптивна фізична активність при малорухливому способі життя не діють, що провокує розвиток багатьох захворювань. Ходьба, біг, плавання, помірна фізична робота – ось неповний перелік занять, які можуть значно покращити стан здоров'я, зберегти молодість тіла і духу.

Ще одна складова доброго самопочуття і здоров'я – споживання чистої води, краще – джерельної. Протягом дня рекомендовано випивати до двох літрів рідини.

Не менш важлива складова здорового способу життя – сон. Найбільш сприятливий час для нього – з 22 години до 6-ї ранку, коли відбувається очищення крові та перерозподіл енергії.

Наше здоров'я і здоровий спосіб життя в цілому починаються з правильного внутрішнього настрою. Хвороби тіла є наслідком хвороб розуму – про це знали всі стародавні лікарі. Живіть у злагоді з собою, вчіться радіти життю, менше хвилюйтеся, вчіться долати стреси, дотримуйтеся режиму дня, будьте терпиміші до інших.

Дбайте про своє здоров'я!

МЕДИЧНИЙ КАЛЕНДАР КВІТНЯ

2 квітня – Всесвітній день розповсюдження знань про аутизм

4 квітня – День вітаміну С

6 квітня – Всесвітній день фізичної активності; Глобальний тиждень здоров'я підлітків

7 квітня – Всесвітній день здоров'я

10 квітня – Всесвітній день гомеопатії

11 квітня – Всесвітній день боротьби з хворобою Паркінсона

14 квітня – Всесвітній день боротьби з хворобою Шагаса

15 квітня – День лікаря-лаборанта

5 квітня – Вхід Господній в Єрусалим (Вербна неділя)

ПРОСЛАВЛЯЄМ ГОСПОДА ВЕРБОВОЮ ЛОЗОЮ

Вербна неділя, Вербниці, Шуткова неділя – шоста неділя Великого Посту, яка припадає за 7 днів до Великодня. Великий Тиждень, який ще називається Страсним, розпочинається Вербною неділею.

В багатьох країнах вона називається Пальмовою неділею – гілки пальм стелили на дорогу під час в'їзду Господа Ісуса в Єрусалим.

А оскільки у нас пальми не ростуть, а навесні розпускається і зацвітає верба, пальмові гілки люди замінили вербними, які починають зеленіти і цвісти, відповідно змінилася назва свята: Вербна неділя (Квітна чи Цвітна).

У Вербну неділю християни відзначають вхід Ісуса Христа у Єрусалим. За описами у Єван-

геліях, народ зустрічає його як царя і кидає йому під ноги пальмові листки, адже в середземноморських країнах пальму вважали знаком життя і перемоги, а у Ізраїлі – символом незалежності та перемог ізраїльського царя. Ослиця (осел) за єврейською традицією є символом скромності царя і його ненавильницької влади.

Урочистий вхід Ісуса в Єрусалим був вступом Його на шлях хресних страждань. Про цю подію розповідають у своїх Євангеліях всі чотири євангелісти (див. Мт. 21,1-11; Мк. 11,1-11; Лк. 19,29-44; Ів. 12,12-19).

Виконуючи пророцтва Старого Завіту, Христос саме таким урочистим чином в'їжджав в Єрусалим, але не як Цар земний або переможець у війні, а

як Цар, як Переможець гріха і смерті. Він Один знав, що шлях, усякий пальмовими гілками, веде до Хреста і Голгофи. Це царське прославлення Христа перед Його смертю Церква згадує для свідчення, що страждання Спасителя були добровільними.

Останній перед Великоднем тиждень – Страсний. Він має також кілька народних назв: Чистий, Жилавий, Білий, Цвітний тиждень. В Галичині його називали Шутковим чи Квітним.

ОСВЯЧЕННЯ ШУТКИ

У Вербну (Шуткову) неділю святять вербу. Люди приходять до церкви з вербовими гілками (здебільшого гілки з «котиками», інколи з зеленими листочками), гарно прикрашеними. Зранку на Богослужіння сходяться всі – старі й малі, бо «гріх не піти до церкви, як святять вербу». Коли завершується відправа і священник окропить гілля свяченою водою, то діти – одне поперед одного – стараються якнайшвидше дістати вербу і тут же проковтнути по кілька «котиків» – «щоб горло не боліло».

Колись господарі, повертаючись з церкви зі свяченою вербою, до хати не заходили, а відразу ж садили на городі по кілька гілок або – якщо було близько – то в полі, «щоб росла Богові на славу, а нам, людям, на вжиток»; а решту гілок несли до хати і ставили на покуті під святими образами. Після церкви люди одне одного били такою свяченою вербою, примовляючи: *Не я б'ю – верба б'є*,

За тиждень Великдень.

СТРАСНИЙ ТИЖДЕНЬ

Великий піст готує християн до гідної зустрічі святого Воскресіння Христового. Він починається за сім тижнів до Великодня і складається з Чотирнадцяти – сорока днів – і Страсної седмиці – тижня перед самою Пасхою. Чотирнадцяти встановлена на честь сорокаденного посту Спасителя, а Страсна седмиця – у спогад останніх днів земного життя, страждань, смерті і поховання Христа. Загальна тривалість Великого посту – 48 днів. Це час покаяння, роздумів і старанних молитов. В 2026 році закінчення Великого посту припадає на 11 квітня.

Останній тиждень Великого посту – від Вербної неділі й до Великодня – називають Страсним.

У народі ці дні також називають Чистим тижнем, оскільки треба навести порядки в оселі, викинути старий мотлох, приготувати святковий страву на Великдень. Чистий четвер – прибирання будинку і двору, прання, приготування великодніх страв.

У Страсну п'ятницю у храмах виносять плащаницю.

12 квітня – Воскресіння Христове

ПЕРЕМОГА НАД ЗЛОМ

Значення події, яка сталася близько пари тисячоліть тому – Воскресіння Ісуса Христа, Єдинородного Сина Божого, досі залишається не зовсім усвідомленим у багатьох з нас. Ми сміливо можемо стверджувати, що нам не вистачить ніяких слів, щоб до кінця пояснити цей Безцінний Дар.

Життєствердний порятунок Небесним Отцем всього людства, дарування нам перемоги над смертю і гріхом...

Христос Воскрес! Воістину Воскрес!

...За тиждень до Свого Воскресіння, входячи до Єрусалиму під гучне тріумфування безлічі народу, який чекав обіцяного Богом рятівного нового

Царя, спасителя і месію, прямує в місто не на елітному скакуні, як належить згідно з відповідним становищем царській особі, а на осляті, Він викликав передчуття жаху ймовірного народного бунтарства з боку єрусалимських первосвященників і старших, які намагалися зберегти свою хитку єдність і національну ідентичність перед римлянами, які їх поневолили. Саме за це вони остаточно і заховали позбавити Його життя.

Від них було Богом захищено, Ким був Христос. Від усіх нас було приховано. Але по Воскресінні Бог не приховав це від нас.

Він з'явився багатьом, чий свідчення і дійшли до наших днів. Він пояснював і відкрив нам Велику Радість. Бог не покинув нас. Його любов не припиниться ніколи. Він відкрився нам у Христі і Духом Святим перебуває у вірних Йому, направляючи і даруючи розуміння!

«Христос Воскрес! Воістину Воскрес!», – чуємо ми в цей

день. Якби люди до кінця усвідомили суть цих слів, їхній радості б не було меж. А умиротворення, яке вони б отримали для своєї душі, вистачило б, щоб більше не переживати ні про що, що могло б відібрати у них спокій і впевненість в житті й житті вічному!

Свято Воскресіння Христового є центральним в багатьох національних календарях більшості шанованих країн світу. В Україні цей день закріплений на законодавчому рівні, відзначається згідно з нашими традиціями і нашою національною культурою.

Зі святом Вас і Ваші родини!
Христос воскрес!
Воістину воскрес!

Сторінку підготувала

Марта ТЕРЕШКО.

ХРЕСНА ДОРОГА В ІФНМУ

23 березня у дворику Івано-Франківського національного медичного університету відбулася Хресна дорога «Стежка до перемоги духу: молимося за Україну разом».

Захід об'єднав студентів, викладачів і духовенство. В Хресній дорозі взяли участь і працівники обласної ради галузевої Профспілки на чолі з головою Наталією Бирчак.

Моління супроводжував хор Івано-Франківської духовної семінарії імені священномученика Йосафата УГКЦ.

Отець Ярослав Рохман у проповіді наголосив на тому, що піст спонукає людину замислитися над власною духовністю і над страстями Христа. Відзначив, наскільки важливо, коли медичні працівники моляться разом за своїх пацієнтів, а пацієнти моляться за медичних працівників.

Ректор ІФНМУ Роман Яцишин у своєму виступі сказав, що кожна людина має свій хрест і проходить власні випробування, але окремо згадав

про захисників і захисниць, які страждають чи не найбільше. «Вони страждають і не нарікають. І саме в Хресній дорозі ми вчимося не нарікати. Ми вчимося розуміти, що те, що нам дано, нам дано з неба, щоб ми ставали сильнішими».

Під час Хресної дороги учасники пройшли всі стадії. Вони молилися за мир в Україні, за військових, медиків і всіх, хто потребує підтримки.

Спільна молитва об'єднала університетську спільноту напередодні свята Воскресіння Христового.

ХРЕСНА ДОРОГА В ІФМФК

В КЗФПО «Івано-Франківський медичний фаховий коледж» ІФОР відбулася Хресна дорога за участю семінаристів Івано-Франківської духовної семінарії святого священномученика Йосафата УГКЦ.

Учасники духовного заходу разом з семінаристами роздумували над страстями Ісуса Христа.

А ще об'єдналися у спільній молитві: разом молилися за Україну, за військових, медиків і всіх, хто потребує підтримки, за припинення війни, Перемогу і мир. Така духовна практика корисна для тіла, розуму і душі, духовно наближає нас до Господа.

Вже традиційно такі духовні заходи проходять в освітньому закладі у часі Великого посту.

ТАЇНСТВО СОБОРУВАННЯ В ЛІКАРНІ

26 березня в капличці Христового Воскресіння, яка знаходиться в актовому залі КНП «Богородчанська ЦЛ» для медичних працівників і хворих відділень лікарні була відправлена Літургія і Таїнство Соборування.

Під час Літургії всі присутні в залі мали можливість приступити до Сповіді.

Таїнство Соборування очолив президент Асоціації медичних капеланів України, доцент кафедри богослов'я Івано-Франківської академії Івана Золотоустого о. Руслан П'яста.

Співслужили о. Руслану капелан лікарні о. Михайло Момот і священники Богородчанського деканату.

Сім разів священники зачитували Євангеліє і провели оливопомазання всім присутнім в капличці. А ще присутні мали змогу приклонитися до мощей Святих лікарів-чудотворців Кузьми і Дем'яна.

Медичні працівники лікарні щиро дякують о. Руслану, священникам Богородчанського деканату за проведення Таїнства Соборування.

Марта ТЕРЕШКО, лікарка Богородачанської лікарні.

ВЕЛИКОПІСНІ РЕКОЛЕКЦІЙНІ ЗУСТРІЧІ

Духовність

У кількох медичних закладах Івано-Франківська – обласному перинатальному центрі, СП «Міський клінічний перинатальний центр» КНП «Міська клінічна лікарня № 1 Івано-Франківської міської ради» та Івано-Франківській обласній дитячій лікарні – відбулися Великопісні реколекційні зустрічі на тему цінності та гідності людського життя – від самого зачаття і аж до природної смерті у рамках приготування до світлого празника Благовіщення Пресвятої Владичиці нашої Богородиці.

Проповідником для медпрацівників став о. Йосафат Бойко, ВС, синкел у справах монашества Івано-Франківської Архієпархії УГКЦ та настоятель парафії свв. Кирила і Методія у Крихівцях, а до проведення реколекцій долучилися представники руху «За життя» міста

Івано-Франківська.

У реколекціях брали участь керівники та працівники медичних закладів (лікарі та медичний персонал), які бажали і хотіли послухати духовні науки.

Як зазначає о. Йосафат, цінним елементом служіння в цих закладах є присутність медичних капеланів: о. Ярослав Рохман проводить душпастирську роботу в обласному перинатальному центрі, о. Руслан П'яста – в міському перинатальному центрі, о. Микола Катрич – в обласній дитячій лікарні. Вони проводять молитви, відвідують хворих, організують різні заходи, спілкуються з медичними працівниками.

Активісти руху «За життя» розповідали про захист людського життя і про щотижневе молитовне стояння перед пологовим відділенням по вул. Чорновола.

СПІЛЬНА МОЛИТВА

18 березня в Івано-Франківському обласному перинатальному центрі відбулося особливе і зворушливе моління з мощами Святих Косьми і Дам'яна – лікарів і безсрібників. Духовний захід провели президент Всеукраїнської асоціації медичних капеланів, медичний капелан міського перинатального центру о. Руслан П'яста та голова комісії у справах душпастирства охорони здоров'я Івано-Франківської Архієпархії УГКЦ, капелан обласного перинатального центру о. Ярослав Рохман.

На спільну молитву зібралося багато людей: медичні працівники, породіллі з новонародженими дітьми, родини та всі,

хто прагнув довірити Богові свої наміри й переживання.

Після спільного молебню о. Руслан звернувся до присутніх зі словом, у якому наголосив на глибокому духовному змісті лікарського покликання. Особливу увагу було звернено на взаємну молитву: коли медики моляться за своїх пацієнтів, а пацієнти – за медиків, тоді між ними народжується простір довіри, надії та Божої благодаті.

На завершення моління відбулося благословення мощами святих Косьми і Дам'яна та помазання святим елеєм на оздоровлення. Цей момент став глибоко символічним і наповненим вірою для всіх присутніх.

КОНЦЕРТ для поранених воїнів

Недільного дня 29 березня у конференц-залі обласної клінічної лікарні відбувся концерт заслуженого академічного ансамблю пісні і танцю Збройних Сил України.

Поміж гастрольями та виступами на Сході та за кордоном цей колектив, який є символом військово-мистецької традиції України, заснований ще у 1939 році, виступив в Івано-Франківську для поранених воїнів. Запросили їх приходити зі своїми родинами і друзями.

Свято пісні розділили з нашими захисниками і працівники ОКЛ.

До організації концерту долучився простір для захисників і захисниць «МріяДія».

СТЕФУРАК Василь Петрович

Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації, обласна рада Профспілки працівників охорони здоров'я України, колектив Івано-Франківського національного медичного університету з сумом повідомляють, що 25 березня на 86-му році життя відійшов у Вічність Василь Стефурак – доктор біологічних наук, професор, академік Академії ВО України, академік Української екологічної академії наук, відмінник народної освіти України.

Василь Петрович народився 10 лютого 1941 р. в с. Рожнів Косівського району. Його життя було присвячене науці, освіті та служінню людям. Як талановитий зоолог, мікробіолог і еколог, він зробив вагомий внесок у розвиток біологічної науки в Україні, виховав не одне покоління студентів і науковців.

Світла пам'ять про нього назавжди залишиться у серцях рідних, друзів, колег і всіх, хто мав честь знати й працювати поруч. Його наукова спадщина та педагогічна діяльність і надалі служитимуть розвитку української науки та освіти.

Вічна пам'ять.

ВІТАЄМО З ЮВІЛЕЄМ

МАТЕЙКА Мирона Федоровича – генерального директора КНП «Обласний клінічний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Івано-Франківської обласної ради»
ТРИЩА Віктора Михайловича – директора КНП «Рожнятівська центральна районна лікарня» Рожнятівської районної ради
ДМИТРИШИНА Артура Степановича – голову первинної профспілкової організації КНП «Калуська міська лікарня Калуської міської ради»

*Прийшла до вас знаменна дата
В калиновім намисті зрілих літ.
Вітання щирі хочемо послати
І побажати вам щасливих літ.*

*Хай буде їх не менше ста,
Хай шлях ваш буде світлим,
А все життя, мов той кришталь,
Прекрасним, ніжним, чистим.*

*Дай вам, Боже, літ щасливих,
Дай добра, здоров'я й сили,
Дай любові, згоди, втіхи,
Змоги дай життю радіти!*

ПЕРЕМОГА НА ЧЕМПІОНАТІ УКРАЇНИ

Спорт

На початку березня у Чернівцях проходив чемпіонат України з класичного жиму лежачи, організований Федерацією пауерліфтингу України під патронатом Міністерства молоді та спорту України. Змагання зібрали близько 800 спортсменів з різних регіонів України.

У турнірі взяв участь асистент кафедри анестезіології та реанімації ІФНМУ, лікар-анестезіолог та лікар спортивної медицини Сергій Колосовський. Він виступав серед ветеранів у віковій групі «Master-3» та здобув 1 місце у ваговій категорії до 93 кг з результатом 112,5 кг у жимі лежачи. У класичному жимі лежачи Сергій Колосовський став срібним призером змагань.

У межах чемпіонату також проходив перший чемпіонат України з жиму лежачи серед ветеранів війни без поділу на вікові групи. У цій категорії Сергій Колосовський посів 5 місце.

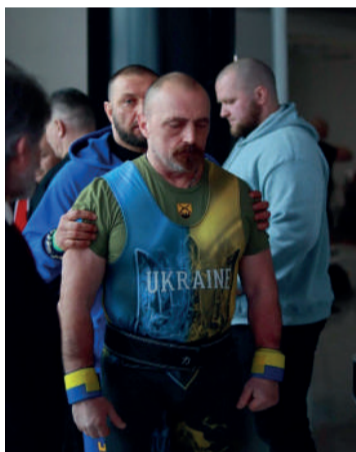
Завдяки успішному виступу спортсмен виборів право

ЗМАГАННЯ З ВОЛЕЙБОЛУ

В Івано-Франківському національному медичному університеті відбулися змагання з волейболу між факультетами в залік ІХ студентської універсиади. Організатори – кафедра фізичного виховання, спортивної медицини та ерготерапії.

* * *

Збірна команда з волейболу

представляти Україну на чемпіонаті світу, який відбудеться у Варшаві, а також на чемпіонаті Європи, що проходитиме у країнах Балтії.

Додамо, що Сергій Колосовський є учасником бойових дій та підполковником медичної служби, активно поєднує науково-педагогічну діяльність із розвитком спорту. Під час чемпіонату він долучився до медичного забезпечення змагань, надаючи допомогу спортсменам.

лу КЗФПО «Івано-Франківський медичний фаховий коледж» ІФОР (керівник викладач фізичного виховання Ярослав Демків) взяла участь у змаганнях серед фахових коледжів Івано-Франківська. Турнір проходив на базі фахового коледжу Львівського національного університету природокористування.

НАРОДНІ ПРИКМЕТИ КВІТНЯ

- o У квітні ранковий туман віщує ясну погоду.
- o Якщо на початку квітня грім – на тепле літо.
- o Черемха зацвітає перед останніми заморозками.
- o Якщо дуб раніше від ясена розпуститься – на сухе літо.
- o Якщо весна була маловітряна, то літо буде сухе.

- o Якщо квітневий дощ починається з великих краплин, то ненадовго.
- o У квітні вітер з південного заходу – чекай тривалої негоди.
- o Пізня весна – ознака того, що влітку переважатиме холодна погода.

ВІТАЄМО ХТО НАРОДИВСЯ У КВІТНІ

СТЕФАНКІВ Тереза Борисівна – директорка КНП «Міська клінічна лікарня № 1 Івано-Франківської міської ради»

СОКОЛЮК Олександр Петрович – директор КНП «Яремчанська центральна міська лікарня Яремчанської міської ради Івано-Франківської області»

ГОЛОВЧАК Ігор Степанович – генеральний директор державного некомерційного підприємства «Прикарпатський центр репродукції людини» МОЗ України

ДЖАЛАПІН Богдан Михайлович – директор КНП «Коломийський районний центр первинної медико-санітарної допомоги» Коломийської районної ради

ВАСИЛИК Тарас Петрович – генеральний директор КНП «Лисецька лікарня» Лисецької селищної ради

КУЗНЕЦОВА Галина Петрівна – колишня генеральна директорка КНП «Івано-Франківський обласний спеціалізований будинок дитини Івано-Франківської обласної ради»

КУЛАЄЦЬ Михайло Іванович – колишній начальник обласного бюро медико-соціальної експертизи

МАЛОФІЙ Любомир Степанович – колишній генеральний директор КНП «Івано-Франківський фізіопульмонологічний центр Івано-Франківської обласної ради»

КАРПЕЦЬ Олег Адріанович – колишній директор КНП «Івано-Франківський обласний дитячий психоневрологічний санаторій Івано-Франківської обласної ради»

ШЕРЕМЕТА Ігор Прокопович – колишній директор КНП «Івано-Франківський обласний дитячий санаторій «Сніжинка» Івано-Франківської обласної ради»

БОЙЧУК Ольга Михайлівна – голова первинної профспілкової організації КНП «Прикарпатський обласний центр служби крові Івано-Франківської обласної ради»

МЕЛЬНИК Наталія Михайлівна – голова первинної профспілкової організації комунального закладу фахової передвищої освіти «Івано-Франківський медичний фаховий коледж» Івано-Франківської обласної ради

СОЛОДЖУК Юрій Іванович – голова студентського профкому національного медичного університету, голова Молодіжної ради обласної організації Профспілки працівників охорони здоров'я

ЧАЙКА Оксана Михайлівна – ветеран профспілкової роботи
ЛЮБИНЕЦЬ Орест Володимирович – ветеран профспілкової роботи

ОСТРОВСЬКИЙ Микола Михайлович – професор, завідувач кафедри фізятрії і пульмонології національного медичного університету

ПОПОВИЧ Юрій Іларіонович – професор, завідувач кафедри фармакології національного медичного університету

СИНЬОВЕРСЬКА Ольга Богданівна – завідувачка кафедри дитячих хвороб післядипломної освіти національного медичного університету

БУГЕРЧУК Олександр Вікторович – декан стоматологічного факультету національного медичного університету

ВАСИЛЮК Сергій Михайлович – завідувач кафедри абдомінальної та невідкладної хірургії національного медичного університету

КОВАЛЬ Вікторія Миколаївна – колишня голова Профспілки працівників охорони здоров'я України

БЛАГОВЕЩЕНСЬКА Альона Вікторівна – голова Харківської обласної організації Профспілки працівників охорони здоров'я України

ГРИГОРЕНКО Галина Володимирівна – голова Луганської обласної організації Профспілки працівників охорони здоров'я України

ТЕЦЬКА Ірина Станіславівна – голова Херсонської обласної організації Профспілки працівників охорони здоров'я України
ЗАДОРОВНА Алла Іванівна – документознавиця обкому профспілки працівників охорони здоров'я

*Хай доля нестить добрими словами,
А щастям голубить життя,
Хай завжди поруч буде з вами
Багато друзів і добра,*

*Багато ласки і поваги,
Радісних днів, повних добра,
Любові, ніжності, уваги
Не тільки в День народження!*